

élet és iskola, élet-iskola, életiskola, iskola és élet, iskola-élet, iskolaélet

„Megmondom én, ki hecceli a gyerekeket. Az, aki lelkében még mindig a tegnap embere, még inkább az, aki ilyen ember létére a szájával mást vall és leginkább az, aki szája jártatásának következtében illetéktelenül az új idők reprezentánsának gérálja magát. A gyermeki és ifjú lélek rendkívül érzékeny műszer lévén, rendkívül érzékenyen reagál a legkisebb rezdülésekre is, becsapni is nehéz, megbékíteni még nehezebb.

Nem mi találtuk ki a demokráciát, a levegőben van az. Az öregebbek nagynehezen alkalmazkodnak hozzá, az ifjúságnak ellenben olyan eleme az, mint a víz a halnak, ha kiveszik belőle: elpusztul. Érthető, ha idegen elementumban illetlenül fickándozik, meg is sérti talán azokat, akik ilyesmire kényszerítik. Kész veszedelem már az is, ha a tegnap embereivel záródik össze. De ezekkel csak összeférhetetlen. A szájával a mátvalló, életével a tegnapot élő embert azonban már ki is neveti és sértegeti is az ifjúság, bizony ez óhatatlan, nem igen tehetünk ellenében huzamos időre szólón és hatékonyan semmit. A magát a ma reprezentánsának géráló tegnapi embert pedig elsepri, megtapodja, semmivé teszi jogos felháborodásában ifjúságunk, és ez ellen a vere dictum ellen nincs, sajnos, se apelláta, se jogorvoslat. Ismétlem, nem mi találtuk ki a demokráciát, a levegőben van, a levegőt pedig nem szivattyúzhatjuk ki életünkből, mert még ha megtehetnők is és megtennők, se válnék hasznunkra: odafulladnánk valamennyien.”

Karácsony Sándor: Demokrácia és pedagógia. Előszó. Ki hecceli az ifjúságot? In: Karácsony Sándor: Magyarország és nevelés. Válogatott tanulmányok. Áron Kiadó, Budapest, 2003. 130. o.